

Perenye

TELEPÜLÉSKÉPIARCULATIKÉZIKÖNYV
2017.12.28.

119/2017. (12.28.) számú határozattal elfogadva

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés
2. Perenye bemutatása
általános településkép, településkarakter
3. Örökségünk
a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők
4. Településképi szempontból meghatározó területek Perenyén
eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával
 - Történeti településrész
 - Átalakuló településrész
 - Új településrész
 - Kereskedelmi, szolgáltató területi településrész
 - Különleges szabadidős településrész
 - Beépítésre nem szánt terület
5. Építészeti útmutató:
 - Történeti településrész
 - Átalakuló településrész
 - Gazdasági településrész
 - Beépítésre nem szánt területre nézve:
 - Telepítés
 - Magasság
 - Tetőhajlásszög
 - Tetőforma
 - Szín Tornácok
 - Ajtók, ablakok
 - Homlokzatképzés, anyaghasználat
 - Részletek
 - Kerítések, térfalak
 - Kertek
 - közterületek településképi útmutatója:
6. Utcák, terek
7. Példák sajátos építményfajták
sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

BEVEZETÉS

1

Jelen kézikönyv létrejöttének célja Perenye község arculatának, megjelenésének bemutatása olyan ajánlásokkal kiegészítve, amelyek értő használattal alkalmas eszközei lehetnek a közterületek, épületek, zöldfelületek és általában a mindennapi környezetünk megújításának. Az arculati kézikönyv többek között ahhoz nyújt segítséget, hogy hagyományainkból építkezve együtt formálhassuk Perenye község jövőbeni képét, megőrizve az eddigi eredményeket is.

Perenye látképe Gencsapáti felől

Feszület a 104/3 hrsz ingatlanon.

A kézikönyv segítség kíván lenni: a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit.

Bevezeti az olvasót az építészeti értékek tárházába, hogy olyan házat tudjon építeni, ami valódi büszkeséggel töltheti el, és a település képéhez illeszkedik, azt ízléssel viszi tovább.

Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása. Az unalomig másolt, giccses, sokszor import másolatok helyett a település karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatása, a nem diktált, hanem valódi szabadság megismertetése. A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni, ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbbővül. Ezért, ha újabb szép ház születik, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, hogy ezáltal büszke lehessen rá építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt.

Egy ház elválaszthatatlan kapcsolatban van környezetével, szomszédaival, településével. Valódi gyümölcse pedig csak annak a kapcsolatnak van, ahol a felek egymást megismerik, szeretik és békében élnek egymással. Igaz ez az emberi kapcsolatoktól a zenén át egészen épített környezetünkig.

PERENYE BEMUTATÁSA

2

A falu területe a régészeti leletek tanúsága szerint már a bronzkorban lakott volt. A Magyarország Vármegyéi és Városai sorozat vasi kötete 1898-ban Perenyét is a „római emlékekben gazdagabb lelőhelyek” között sorolja fel. 1964-ben egy bronzkori urnaperemet leltároztak be a Savaria Múzeumban. A későbbi időkben a kelták, majd a rómaiak is megtelepedtek ezen a helyen. A mai Szombathely és Kőszeg közötti úttal párhuzamosan a nyugati kertek alján római korban hadiút vezetett keresztül, melynek mentén villák épültek. A települést 1333-ban Pyrennye néven említik először Pöre és Etelföld határleírásában. A középkorban határában állt Mocsvár vára, melynek emlékét dűlőnév őrzi. Ez egy Árpád-kori földvár lehetett, mely földsáncból és egy fából ácsolt lakótoronyból állhatott. Ma már nyoma sincsen. A község előbb a Németújvári család birtoka. A 16. században község birtokosai a Batthyány, Csoron és Szentiványi családok, később a Batthyányak birtoka. A falu 1549-ben 36 és fél porta után fizetett adót. 1698-ban 266 lakosa volt, 1787-ben 71 házában 361 lakos élt.

Perenye népe az 1849-es nagy kolerajárvány idején fogadalmat tett: minden esztendő szeptemberében a fájdalmas Szűz Anya ünnepét követő 2. vasárnap elzarándokol Szent Vid kápolnájába. 1910-ben 846 lakosa volt. A kolera járvány áldozatainak emlékére a temető felé induló 61 hrsz út kerítésénél egy vaskereszt áll.

A település történeti magja a mai Béke utca volt, amelyet a kataszteri térkép is igazol.

Perenye község Szombathelytől északra, Gencsapátitól nyugatra fekszik.

A település az Alpok keleti nyúlványain, a Kőszeg-Rohonci hegycsoport Szombathely felé húzódó gerincén és északi, északkeleti kitétséggű völgyében helyezkedik el. Rohoncról Nári irányába húzódik az Írottkő egyik nyúlványa, amely egyúttal vízvásztó is. Az Írottkő vizeit a Perint-patak gyűjti össze, amelynek mellékvizei közül a Vízellős-patak és Mocsári-patak érinti a községet. A település igazgatási területének északi részét délkelet felé elnyúlva összefüggő erdőség borítja. Szántóföldek a külterület középső részén, míg az erdők főként nyugatra helyezkednek el.

A település értéke természetközelségében (erdők mellett, patak mellett fekszik), tiszta levegőjében (üzeme, ipari létesítménye nincs, közlekedési forgalom nem terheli), a feltáruló panorámában (északra, északkeletre a Kőszegi hegységre és mögötte az alpesi hegyekre lehet látni), nagyvároshoz való közelségében, élhetőségében (az egész falu egy nagy zöld tömb magán és közkertekkel) rejlik.

Gazdálkodás Perenyén

ÖRÖKSÉGÜNK

a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

3

Perenyében két műemlék épület található.

Az egyik a *Nepomuki Szt. János-kápolna* Fő u. 50. hrsz: 122. hrsz alatt. Kercselics család felajánlásaként épült 1800–1806 között késő barokk stílusban. 2009-ben másolta a Vasi Múzeumfaluban került felállításra fehérre meszelt színben.

A bejárati homlokzatán lévő freskóról az 1983-as feljegyzések tanúskodnak, amelyet a védőtető is óv. A felújítás előtti képeken és mai állapotban a freskó nem látható.

A második a *Szent Ágota Szűz és Vértanú római katolikus templom*. A falut valószínűleg a törökök elpusztították 1532-ben. A XVII. század közepén a feljegyzések szerint evangélikus volt a község. 1696-ban az egyházi vizitáció leírja a falun kívül lévő, kő szószékkal rendelkező templomot, amely később, a XVIII. században romos és torony nélküli. 1761-ben felépül a mai későbarokk templom. A homlokzat előtti toronyhoz kapcsolódik a két boltszakaszból álló hajó, amelyet fiókos dongaboltozatú, félköríves szentély zár le. A torony földszintjén egyenes záródású a bejárat kapu, a tető szintjén négyzetes, a harangok szintjén félköríves záródásúak az ablakok, felettük órával kialakított a párkány, négy sarkán kőobeliszk áll, éppúgy, mint az egyenes oromzat szélein. A homlokzatot félköríves ablakok bontják meg. Az orgonakarzat fa mellvédes és két vasoszlopon áll. A sekrestye a templom északi részén áll.

A berendezés: Mária-oltár, szószék a négy evangélistával, barokk, 18. sz. vége.

Felújítására 2001-ben került sor.

KERESZTEK, EMLÉKMŰVEK:

Szent Vendel kápolna Jókai Mór utca 255 hrsz.

Kereszt 127 hrsz;

Hősi emlékmű 128 hrsz;

Kereszt 153 hrsz

Milleniumi emlékmű (1999)

Kolerában elhunytak keresztje 1849., 61 hrsz

TEMETŐ

A község temetője a belterület keleti oldalán egy magaslaton van. A 61 hrsz szűk úton keresztül közelíthető meg a faluközpont irányából.

A temető korszerű ravatolózóval van ellátva. A temető határán keskeny növényzóna fut körbe. Parkolója mellett oszlopos gyertyán fasor választja el a mezőgazdasági területektől.

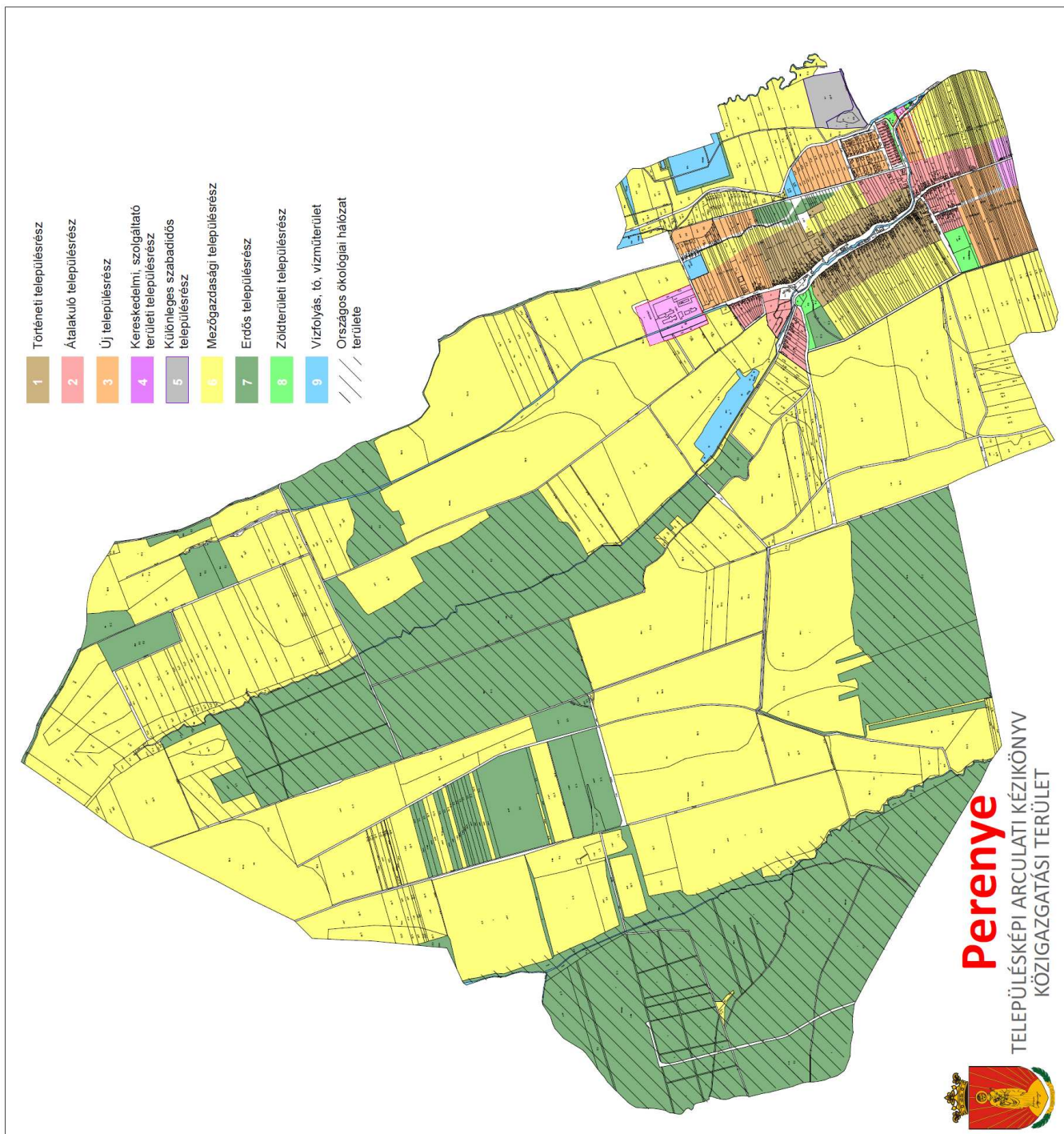

A temető és környezetének képei.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK

4

eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRÉSZ

Hasonlóan a Kőszegi hegység lankáin megtelepült falvakéhoz, a település az átfolyó völgyi patak két partján kialakult, ún. egyutcás falu. A patakmeder a kísérő zöldfelülettel kellő tágasságú, változatos közterületet eredményez. A patakpartok feltárási útjait több helyen hidak kötik össze. A fésűstelkek a völgygel párhuzamos dombvonulatokra kapaszkodnak fel és sokszor a túloldalra is átnyúlnak, fenntartva tájegységre jellemző, hagyományos utcaképet. A történeti településrész a Béke utca Ifjúság utcától a Béke utca 122. sz-ig tart.

Ezt a Vízellős-patak kétoldalának beépítés fogja közre. A lakott terület egyedi telkekre bomlik. A hagyományos, gazdálkodásra alkalmas hosszútelkek egyrésze már helyrajzi szám szerint megosztott, de általában még egy tulajdont képez. A régi településmagok közti parcellák már városias életmódot szolgáló 500-1500 m²-es kiosztásúak. Az egyedi építési lakótelkeken jellemzően oldalhatáron álló épülettömegek helyezkednek el. Ezt a rendet még az újkori építkezések is figyelembe veszik. A közcélú épületek egy része (pl. templom) szabadonálló beépítéssel létesült. A főutcában elhelyezkedő középületek (polgármesteri hivatal) már zárt sorú vagy hézagosan zárt sorú beépítéssel létesültek. A beépítések között a kontyolt nyeregtető és sátozott kialakítása a jellemző, de utcával párhuzamos gerincű egyszerű nyeregtetőre is van példa. Utcára oromfalas utcakép nem alakult ki. Az utcaképbe illeszkedés az épületek beépítési módja, a közel azonos tetőformák, a közel azonos lépték megtartása esetén a jövőben is biztosítható. A Béke utca kialakult utcaképetől eltérő tömegű és tetőformájú épületek részére az új lakóterületeken javasolt helyet adni.

ÁTALAKULÓ TELEPÜLÉSRÉSZ

A domborzati adottságok miatt keresztutca hálózat csak viszonylag későn, a déli belterületen alakult ki: Dózsa, Petőfi és Jókai utcák. A XX. századvégi „modern építészet” általánosan elterjedt típusa a 10x10m-es kontyolt kockaház. Megtalálható az 1970-es és 1980-as évek több divatirányzata is: két szintes, nagy tömegarányú házak, emeleten utcára néző erkéllyel, eltolt félnyeregvetős épületek, oromfalas egészen a mai amerikai típusú földszintes CK-házakig. Újabban a „hungarocell külső nyert teret. Az épületek is magasabb arányúak, mind a történeti településrészen. A tetőtér beépítések hatására a nyeregvető alkalmazása oromfallal gyakori. Az épülettömeg egységének megtartására is érdemes figyelni, hogy az épületek aránya egymáshoz képest megmaradjon, így lesz az utcakép egységesebb. Ahol már eltérő tetőkialakítás jött létre, ott a közterületek egységes fásítása javíthat az utcakép megjelenésén. Oromfalas tetőkialakítást ott alkalmazzunk, ahol szomszédos épületek is ilyen homlokzatúak.

Dózsa György utca

Petőfi Sándor utca

Jókai Mór utca

Az Ifjúság utca északi oldali egységes utcaképi arculata az egyidőben, egyszerre, egy títusterv alapján kivitelezett oromfalas, tetőteres lakóházaknak köszönhető. Az eltérés ma is csak a homlokzati színekben és a nyílászárókban látható. Egyedibb kerítés kialakítások, erkélykorlátok, bejárati megoldások fedezhetők fel, amik azonban összképet nem befolyásolják.

A javaslat itt a homlokzati színek tekintetében érhető tetten, a világos, tört és pasztel színek alkalmazását javasolva, elkerülve a harsány, élénk, utcaképből kirívó megjelenés létrejöttét.

Ifjúság utcai beépítés utcaképei.

ÚJ TELEPÜLÉSRÉSZ

A település utcahálózatát a legújabb az Ifjúság utca mögötti területek "sakktáblás" feltárása: a Rét, a Bárka, Sport utcák zárták. Új beépítést találunk a TSZ major felé nyúló Béke utcai részen is. A beépítés mód oldalhatáros. A szomszédos lakóépületek léptékben általában igazodnak egymáshoz, az anyaghasználat az újabb épületek esetében jó minőséget is mutatnak. A tetőkialakításuk a legújabb divatot követve tagolt tetőkialakítást jelent magas tetővel. A mediterrán házak viszont nem jellemzőek. A felépült épületek mértéktartóak, de igényesen tervezettek és kivitelezettek. A további telkek beépítésénél is fontos szempont kell legyen az építészeti minőség és a harmonikus utcakép. Az utcakép rendezett és illeszkedő mind színvilágban, mind építési formákban.

A község keleti részén tervezett szabadidős, rekreációs terület esetén a fás, ligetes területhez illeszkedő településképi megjelenés javasolt, magas tetős vagy lapos tető esetén zöldtetős kialakítással.

KERESKEDELMI, SZOLGÁLTATÓ TERÜLETI TELEPÜLÉSRÉSZ

A település északi végén áll az egykor majorból létrejött gazdasági terület. A jellemző használata mezőgazdasági tárolás, feldolgozás, géptárolás, állattartás. Javasoljuk, hogy a telephelyek körül fásítás kerüljön a külső telekhatár mentén telepítésre, biztosítva a tevékenység lakóterületektől és tervezett lakóterületektől való látványbeli elkülönülését.

Béke utca végi telephelyek.

KÜLÖNLEGES SZABADIDŐS TELEPÜLÉSRÉSZ

A terület igénybevétele nem kezdődött meg. Alkalmas idegenforgalmi, turisztikai, rekreációs és megújuló energiaforrások felhasználáshoz szükséges építmények és műtárgyak elhelyezésére. A beépítéseket úgy javasoljuk elhelyezni, hogy magasságuk a környező fás, erdős területek lombkorona magasságát ne haladja meg a kedvező településképi sziluett megőrzése érdekében. Javasoljuk a terület külső határa mentén fásítás kialakítását.

Részlet a településszerkezeti tervből

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

Perenyét körülölelő táj kiválóan alkalmas a mezőgazdasági művelésre. A Béke utca lakóháza fölé magasodó dombon szőlőt termesztnek. Az életmód és kerthasználati szokások változásával együtt a szőlőültetvények művelése iránti igény csökkenhet, amely hagyományt és tudásanyagát érdemes a jövő generációjának is átadni. A külterületi mezőgazdasági területek szántóföldi gazdálkodás, kisebb részben gyepgazdálkodás folyik. A majorban és a temető mellett állattartás folyik. A temető melletti földeken szarvasmarhát tartanak. Törekedni kell a termőhelyi adottságokhoz igazodó földhasznosításra, a komplex szemléletű környezet- és tájgazdálkodásra, a környezetet kevésbé terhelő, környezetkímélő gazdálkodási módok alkalmazására.

A Béke utca nyugati oldalán lévő szőlők részlete.

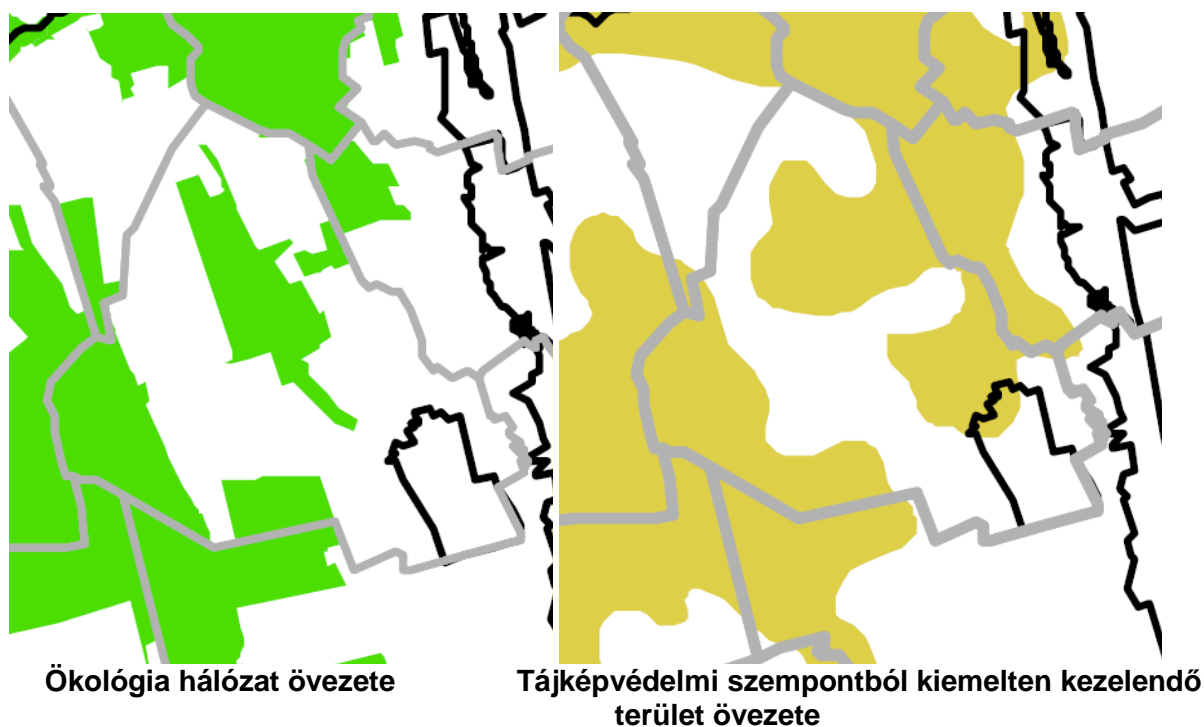

Legeltetés a temetőtől északra.

Külterületi kilátás a Kőszeg-hegység felé.

A település igazgatási területe Vas megyében fekszik. Tájföldrajzi szempontból Kőszegi-hegység kistájhoz sorolható, amely az Alpokalja középtájban és a Nyugat-Magyarországi-Peremvidék nagytájhoz tartozik.

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területen toronyszerű építmény kilátó kivételével, hírközlési adótorony, szélérőmű elhelyezése nem javasolt. Ökológiai hálózat területén és tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területen javasoljuk a reklámhordozók elhelyezésének tiltását. A tájképvédelmi jelentőségű területeken reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény, felszíni új elektromos hálózati, felszíni új hírközlési elem vagy építmény elhelyezése nem ajánlott.

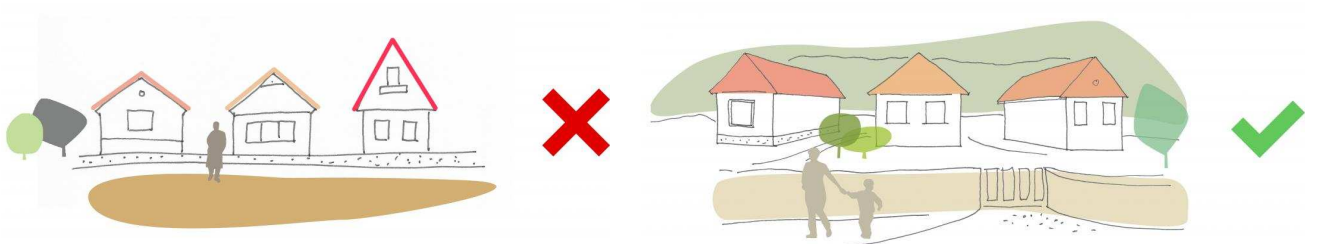
A magaslatokról feltáruló látvány védelme érdekében kerülendő a magaspontokbeépítése, toronyszerű műtárgyakkal, beépítésekkel való terhelése.

Építeni a szántókon, ültetvényekben korlátozottan, erdőkben, patakok, árkok partján nem lehet, vagy csak rendkívül korlátozottan. A külterületi részeken kevés hely van, ahol ki lenne építve éjszakai közvilágítás, a település külterületi részeit nem éri fényszennyezés. Követendő ajánlások, javaslatok: a területek beépítetlen jellegének megtartása javasolt a mezőgazdasági erdő és vízfolyás menti földeken. Az értékes tájkarakter megóvását szolgálja a területhasználat és a telekszerkezet hosszú távú megőrzése. A tájképvédelmi jelentőségű területeken reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény, felszíni új elektromos hálózati, felszíni új hírközlési elem vagy építmény elhelyezése nem ajánlott.

Arra a kérdésre, mitől szép egy lakóház, nem lehet egy mondatban válaszolni. Ebben a fejezetben nem szeretnénk egyoldalúan állást foglalni, leszűkíteni a lehetőségeket.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Zavaró, ha az egyes utcákra, utcaszakaszokra, szomszédos épületekre jellemző tetőformáktól, vagy sűrűn beépített utcasorban a szomszédos épületek tetőhajlásszöge eltérő.

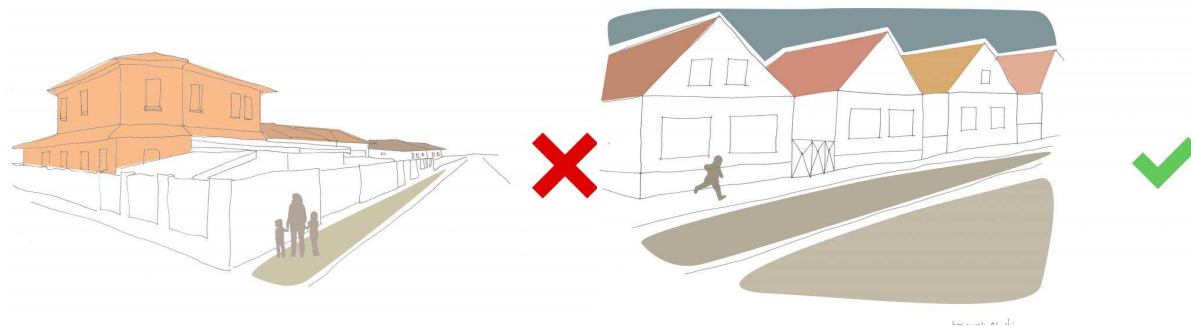

Kialakult beépítésű területre nem javasoljuk településképi szempontból pl: foghíj telken a tagolt tetőkialakítást, ott az illeszkedés a szomszédos épületekhez a helyes megoldás. Az ilyen típusú épületeket az új beépítésű területeken, de ott is az adott utcaképhez illeszkedően javasoljuk megvalósítani.

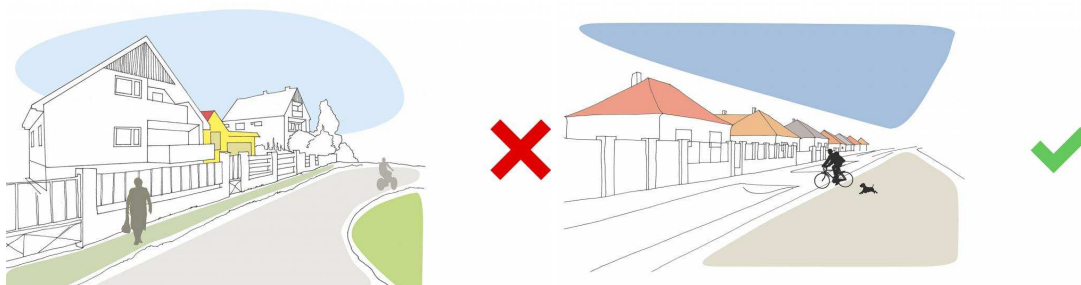

MAGASSÁG

Az egységes utcakép szempontjából fontos, hogy az egymással összeépített, vagy egymáshoz közel álló épületek homlokzati párkány magassága közel azonos legyen.

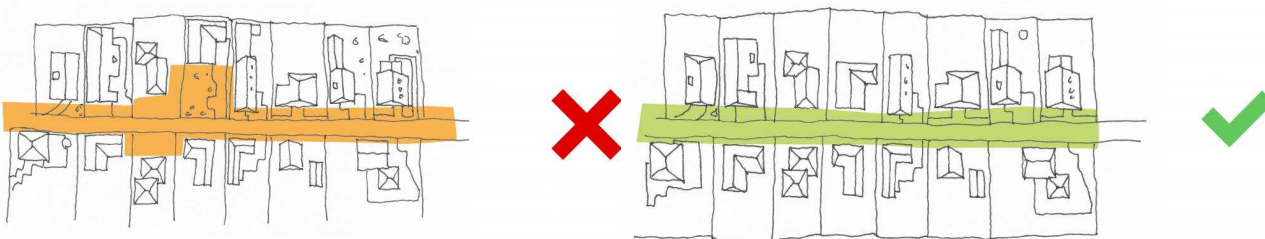

Ahol egységes típussterv alapján létesült lakóterület, ott javasoljuk a már magasabb épületállományhoz való illeszkedést.

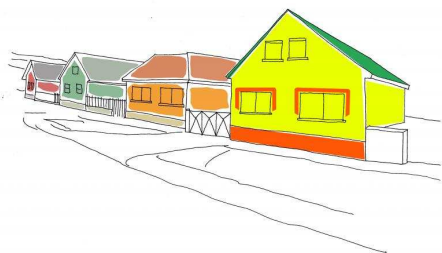
TELEPÍTÉS

Az egy utcában álló épületek esetében egységes módon kell az előkertet kialakítani. Az épületeket fő tömegükben az utcára jellemző módon javasolt elhelyezni, hogy az utcaképet alkotó homlokzatok egységes településképet eredményezhessenek.

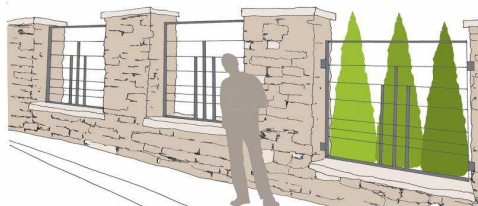
SZÍNEK

Kerüljük a harsány és a környezet, környező épületek színvilágától idegen színek használatát.

KERÍTÉS

Perenyén a lakóterületeken a tömör és áttört kerítéseknek is hagyománya van. A történeti településrészen az előkert nélküli beépítéseknel inkább tömör kerítés, és kapukialakítás jellemző. Az újabb beépítések inkább áttört jellegűek. A falazat anyag olykor helyi kő (rohonci, csatári) vagy téglák és kitöltő elemként a szintén helyi fa szolgál jól. A téglák és kőkerítések egykor is mai is kortalanok és ugyanúgy alakíthatók akár modernebb hatást kölcsönző látszó fuga nélküli kivitelben is.

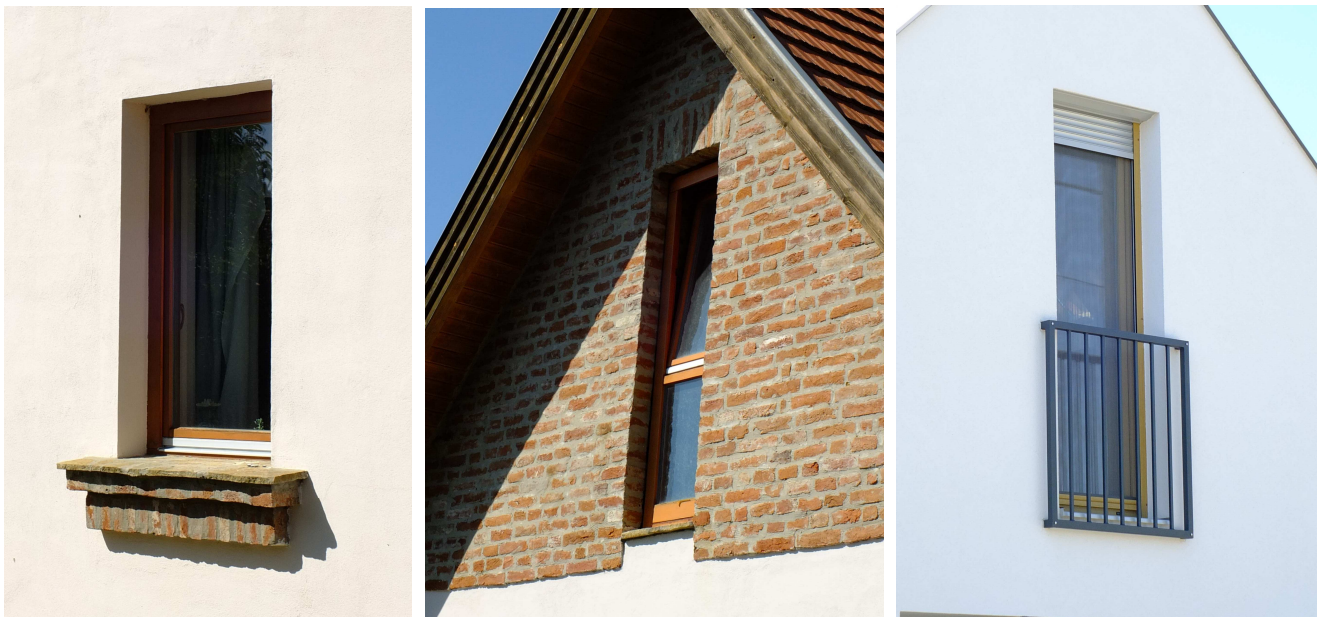

Példák kerítések, kapuk kialakítására.

AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. Perenyén az egyedi ablak megoldások a nagymértékű átépítések miatt már nem jellemzők. Az új vagy felújított épületeken gyári típus ablakok és ajtók dominálnak. Az ablakok homlokzati kialakítására, a tetőteres beépítés nyílás nyíláskialakításaira azonban egyedibb és esztétikus megoldások is találhatóak, amelyeket a felső képsor mutat be.

A település zárt sorú beépítéseihez a kocsibehajtott kapu hozzá tartozik. A környékre egységesen jellemző kapukialakítás és díszítő minta rendszer alapján készült az alsó képen látható Béke utca 14. és 38. sz. lakóházak kapui.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

Perenyén a kialakult beépítések elsődlegesen egyszerűen vakoltak, egyszerű ablakkeretezésűek, vagy tagolt homlokzatúak. Az új beépítések viszont sokkal több megoldási javaslattal élnek mind anyag és mind formai megoldásban. Bátran alkalmaznak pl: téglát, helyi követ, fát is a vakolt felületek mellett, ahogy fényképek is mutatják. Általánosabb az új építések esetén az egyszerű, letisztult formák alkalmazása, egyszerű homlokzat díszek vagy keretezések alkalmazása. Az egyes felületeket az eltérő anyaghasználattal hangsúlyozzák ki. A természetes anyagok ízléses használata egyedivé teheti az otthont, így alkalmazása javasolt. A csatári és cáki követ felváltva a helyi anyagok a közeli osztrák kőfejtőkben ma is elérhetőek.

TORNÁCOK

Perenyén kevés esetben, de találunk példát a tornácos családházak kialakítása, amelyet inkább az új építésű házak alkalmaznak szívesebben, mintsem fellelhető régi példák. Az oszlopos vagy négyzetes, lesarkított kialakítású tartószerkezet jellemzően falazott, ritkábban fa oszlopos kialakításúak. A tornác átmenet tér, a „külsőbelső” – terek, terasz, közlekedő funkciót tölthet be. Az arányos, tornácos épületek sora karakteres utcaképet mutat, mely erősíti a település egységes arculatát és identitását. Új épület tornáckialakításával és újszerű átgondolásával tovább vihetjük e hagyományt új otthonunkba tornác, terasz, védett bejárat céljára is.

PAJTÁK

Egyre fogyatkozó számú sajátos gazdasági épületei a községnek. A korábban az udvaron telekhatáron álltak, vagy keresztben zártsorú jelleggel épültek. A temető felől visszatekintve most is láthatjuk a zártsorú pajták hézagos sorát. Hasznosításuk ma is biztosítható lenne a faluban gazdasági épület céljára.

Példák pajtákra.

KERTEK

A településképhez a beépítéseken túl a kertek is hozzátartoznak. A hajdanvolt porták hagyományos rendje felbomlott: hámosztatú parasztház, istálló, ólak, az udvarban a kút, a diófa vagy gesztenye, előkertben vagy a pajtán szőlőlugas nem lelhető fel, de több utcában még jelentős gyümölcsfa állomány él. A házak udvarán kis konyhakert található, amelyben a háztáji virágok, zöldségek (pl: a képen látható tök) is megteremnek. A községben a szelídgesztenye is megtalálható, telepítése javasolt a kertekben, gyümölcsösökben, külterületi utak mentén.

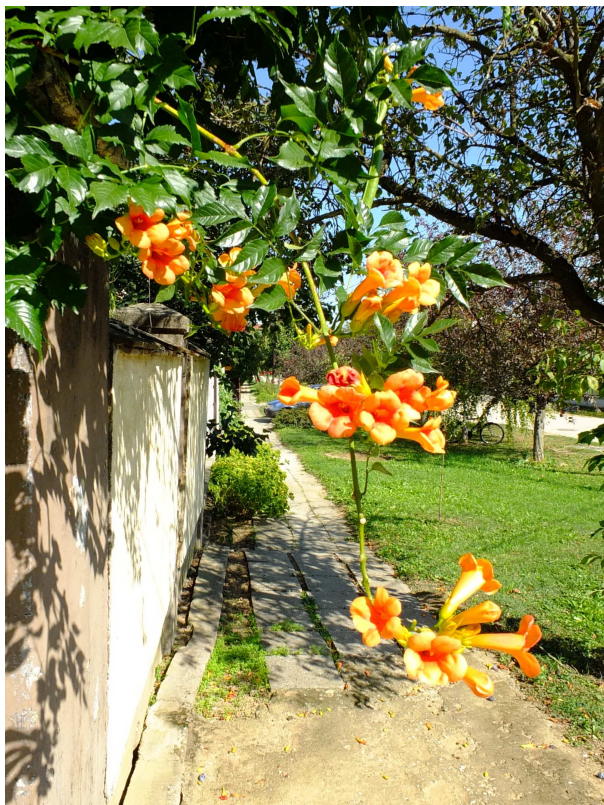
Képek, részletek zöldséges, gyümölcsös kertekből.

Perenyén a gazdasági udvar és díszkert egyszerre van jelen. A községben az új beépítésű részek udvarai elsősorban díszkertként kerültek kialakításra. Perenyén előszeretettel ültetnek virágokat a kertekben, így a fák, bokrok, cserjék mellett az évelő és egynyári virágoknak is fontos szerep jut. A kertészetek széles kínálatából választva a kert stílusához legmegfelelőbb fajtákat részesítsük inkább előnyben. Virág, levél alak, és színben is bőséges a kínálat. A kerítések, kapubejárók mentén gyakran találkozunk zölddel, akár hangulatos futtatás, vagy kaspós kiültetés keretében (alsó képek). A kerti sétányokat gyakran térkövekkel, vagy a képen látható természetes kővel alakítják ki. Mindkét megoldás jó. A lényeg, hogy a térburkolat vezeti a szemet, ezért annak pl: ívelt kialakítása megnyújtja a kertet és annak egy újabb részletét tárja fel a szemlélő számára.

Példa díszkertek kialakítására.

A jól megválasztott növénytelepítéssel a falszakaszok, kerítések, kertek, ablakok, erkélyek rendezhetők, takarhatók, színesebbé tehetők virágosítással. Erre szolgálnak például a lentebb látható fényképek. Alkalmazzak őket bátran az lakóházak és udvarok esetében, tegyük színesebbé a településképet, a lakókörnyezetünket!

RÉSZLETEK

A népies lakóházak esetében a padlásszellőzők őrzik a mives nyílás kialakítás sokféle megoldási lehetőségét és formáját. Perenyén találunk szélkakasra és vízgyűjtő egyedi kialakítására is példát.

UTCÁK, TEREK

közterületek településképi útmutatója

6

Perenye közterületei fásítottak rendezettek. A korábbi tuját a Béke utcában is lombhullató, településképhez jobban illeszkedő fafajra cserélték. A község régi és új utcáiban már lombhullató fajokkal telepített fasorokat találunk, így a község egésze egységes rendszerű, utcánként azonban néhol eltérő fajokkal telepített lesz. Ennek a hagyománynak a megtartása, folytatása új utcák nyitása esetén javasolt.

A községközpontban, a templom északi oldalán lévő parkban találjuk a játszóteret. A régi típusú fém játékok helyett korszerű játszótér kialakítását javasoljuk, esetleg aktív sport számára kisebb burkolt felületet, ahol pl: labdajátékok vagy görkorcsolya is kipróbálhatóak.

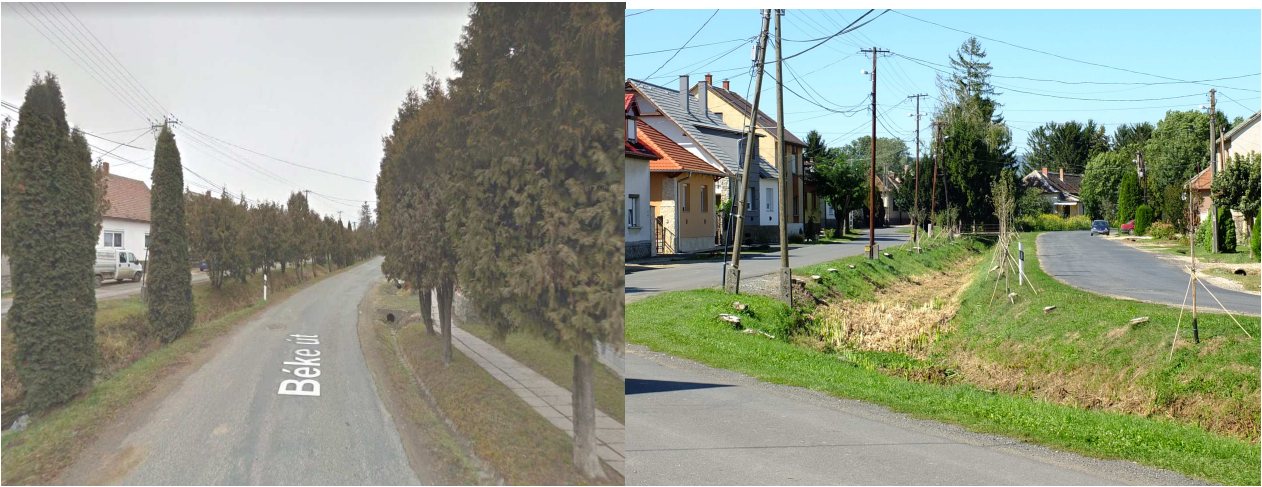

A sportpálya falu nyugati részén van. Rendezett gondozott. Fejlesztése a településképhez illeszkedő korszerű kiszolgáló épületekkel javasolt.

Perenye a Vízellős-patak mentén települt. A szárazabb időszakokban a vízfolyás kiszárad, így csak a medre látható, amely a Béke utca közepén található. A patak medre és az utcakép elválaszthatatlan egymástól. A patakpart növényzetének váltására 2017-ben került sor, így idő kell az új alacsony lombkoronájú lombhullató fasorának megerősödéséhez. A korábbi idős, a villanyvezetékek miatt derék magasságban elvágott tuják teljesen eltakarták az utcaképet, az új lombkoronás fák alatt viszont a házak látványa is érvényesül.

A patak belterületi szakaszának északi részét a part elmosódása érdekében a közelmúltban természetes anyagok felhasználásával rendezték, amely jó példa a környezethez igazodáshoz és a beton szerű medrek kiépítésének elkerülésére.

Béke utca 2011-ben és 2017-ben

A Vízellős-patak rendezett medre, mégis természetbarát megoldás.

A községben gyakran találunk padokat, kiülőket. Az harmónikus községkép érdekében javasoljuk, hogy egységes fajta és formavilágú padok kerüljenek beszerzésre, amelyek aztán összhangban vannak a zöldfelületek egyéb részleteivel is. (Kép: Béke utcai pad)

PÉLDÁK SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

Az utcaképhez a hirdetőtáblák, reklámfelületek, cégérek is ugyanúgy hozzátartoznak, mint az épületek vagy a növényzet.

Cégér, cégtábla elhelyezésekor elengedhetetlen, hogy az alkalmazkodjon az épület jellemzőihez, anyaghasználatához, a helyben szokásos formavilághoz.

A külterületeken reklámhordozók elhelyezése nem indokolt, és nem javasolt. Újabb felszíni infrastruktúra- hálózatok elhelyezése nem javasolt, a meglévők jó karban tartása elegendő és szükséges.

Információs tábla és egységes utcanévtáblák.

IMPRESSZUM

Perenye Község Önkormányzata
9722 Perenye, Béke utca 34.

Tel.: +3694/ 540-535

E-mail: skhivatal@gmail.com

Polgármester: Imre Viktória

Főépítész: Kutnyánszky László okl. építészmérnök

KÉSZÍTETTE: AKCIÓTERV Kft (9730 Kőszeg, Bechtold I. u. 7.), Gergye Péter

Telefon: +3670/41 30 431

Email: modulor.gergye@t-online.hu

FOTÓ: Gergye Péter

Perenye, 2017. december 28.